

Participatie - & Communicatieplan Kloosterveen Duurzaam Warm

Opgesteld in samenwerking met de meedenkgroep
Participatie & Communicatie

2022

Inleiding

In Nederland gebruiken wij aardgas voor het verwarmen van onze huizen en om te koken. Het gebruik van aardgas zorgt voor CO₂-uitstoot en dit leidt tot opwarming van de aarde. In het Klimaatverdrag van Parijs heeft Nederland afgesproken om de opwarming van de aarde tegen te gaan. Daarom is in Nederland de Klimaatwet ingevoerd. In het regeerakkoord hebben de coalitiepartijen met elkaar afgesproken om koploper te willen zijn in Europa om de opwarming van de aarde tegen te gaan. Om uiterlijk in 2050 klimaatneutraal te zijn, is het doel voor 2030 aangescherpt. Dat betekent dat in het regeerakkoord staat dat we in Nederland in 2030 tenminste 55% CO₂ reductie willen realiseren. Voor 2035 zetten we in op een CO₂-vermindering van 70% en voor 2040 op 80%.

Duurzaam verwarmen

Duurzaam verwarmen betekent dat we geen aardgas meer gebruiken om te koken, ons huis te verwarmen of water te verwarmen. Als voorbereiding hierop heeft elke gemeente in Nederland in 2021 een Transitievisie Warmte opgesteld. Op 18 maart 2021 is door de gemeenteraad van Assen de Transitievisie Warmte (TVW) vastgesteld. Deze visie is het vertrekpunt over hoe de verschillende wijken in Assen zonder aardgas te verwarmen. Per wijk werken we de visie samen met inwoners verder uit in wijkuitvoeringsplannen. We starten daarmee in Kloosterveen en de Lariks.

TVW en Addendum als uitgangspunt

Uitgangspunten voor het project Kloosterveen Duurzaam Warm zijn de Transitievisie Warmte en het addendum dat op 9 september 2021 door de gemeenteraad is vastgesteld. Aanleiding voor het addendum waren de diverse reacties uit de wijk op het voornemen om toe te werken naar een Duurzaam Kloosterveen. Er waren zorgen onder de bewoners over de keuze van Kloosterveen als startwijk, de mogelijke kosten, de voorgestelde techniek, het ambitieuze tempo om dit voor 2030 voor elkaar te krijgen en of dit gepaard kan gaan met dwang. Een deel van de inwoners heeft zich verenigd in team Duurzaam Kloosterveen. Team Duurzaam Kloosterveen en de gemeente hebben met elkaar in een aantal sessies toegewerkt naar het ophelderen van onduidelijkheden en het scherp stellen van kaders voor een duurzame toekomst van Kloosterveen. De uitkomsten zijn opgenomen in een addendum en zijn leidend bij de verdere uitwerking van de plannen in Kloosterveen.

In het addendum is onder andere afgesproken dat:

- de gemeente samen met inwoners onderzoekt wie voor 2030 wil en kan verduurzamen;
- woningeigenaren zelf bepalen welke stap zij nemen en wanneer;
- we streven naar zo veel mogelijk aardgasvrije woningen, en dat in 2030 zal blijken hoeveel woningen daadwerkelijk aardgasvrij zijn;
- er geen verplichting is om woningen voor 2030 aardgasvrij te maken.

Verdiepingsfase

Om te komen tot een uitgewerkt plan hoe we Kloosterveen met duurzame warmte kunnen verwarmen, zijn we na de vaststelling van het addendum gestart met een verdieping. Deze richt zich op inzicht in de wijk en haar inwoners, de verschillen tussen de woningen en welke oplossingen kansrijk zijn.

Na vaststelling van de Transitievisie Warmte is er een 'meedenkgroep' van betrokken inwoners ontstaan. Het addendum is in deze groep besproken. De meedenkgroep heeft aangegeven mee te willen denken over participatie & communicatie en techniek & kosten. Ook is er een koplopersgroep. De groep participatie & communicatie heeft meegedacht en gewerkt aan dit participatie- en communicatieplan.

De afgelopen periode (najaar 2021) heeft onderzoeksbureau Witteveen + Bos met een quick scan in kaart gebracht wat kansrijke opties zijn voor het verwarmen van de wijk zonder aardgas. Daarbij zijn in overleg met de begeleidingsgroep zeven mogelijkheden met elkaar vergeleken. Uit nader onderzoek moet blijken welke oplossingen haalbaar zijn.

Participatie- en Communicatieplan

Het Participatie- en Communicatieplan biedt uitgangspunten voor hoe we samen met de wijk invulling geven aan het project Kloosterveen Duurzaam Warm (participatie) en hoe we de inwoners informeren en meenemen in het project (communicatie). Het plan is opgesteld samen met inwoners van de wijk Kloosterveen en wordt onderdeel van het nog op te stellen Wijkuitvoeringsplan.

Participatie

Op dit moment zijn nog niet alle vragen over de haalbare oplossingen om de huizen zonder aardgas te verwarmen beantwoord. Daarvoor is nader onderzoek nodig. De resultaten hiervan zijn van invloed op de manier waarop participatie wordt ingezet. Het onderdeel participatie van dit plan biedt kaders en strategie, maar nog geen acties voor de uitvoeringsfase. Het participatieplan wordt opgenomen in het Wijkuitvoeringsplan.

Alle inwoners die stappen willen zetten op weg naar het aardgasvrij verwarmen van hun woning, willen we de komende periode zo goed als mogelijk ondersteunen. Het komende jaar (2022) willen we samen met inwoners kijken hoe we het advies hierover kunnen organiseren. Het gaat dan onder andere over de financiële opties, technische opties, garantie en het nemen van altijd goed maatregelen (no regret spoor).

Communicatie

De kennis in de wijk over verwarmen zonder aardgas is divers. Waar sommige inwoners zich al helemaal wegwijs hebben gemaakt in de materie, zijn er ook inwoners die nog helemaal aan het begin staan of mogelijk het project niet kennen. Met communicatie willen we inwoners informeren over het waarom van het project Kloosterveen Duurzaam Warm, als ook over de mogelijkheden die er zijn om aan de slag te gaan. Met communicatie richten we ons daarom op het informeren en enthousiasmeren van de inwoners. In dit plan benoemen we daarvoor de uitgangspunten. Als uitwerking van dit plan maken we een communicatiekalender met daarop de concrete communicatieactiviteiten per kwartaal.

Inhoudsopgave

H1: Het onderwerp	blz.4
H2: Doel participatie & communicatie	blz.4
H3: Kaders voor proces & inhoud	blz.5
H4: Stakeholdersanalyse	blz.5
H5: Invloed	blz.6
H6: Verantwoordelijkheden	blz.7
H7: Mijlpalen 2022	blz.7
H8: Participatiestrategie	blz.8
H9: Communicatiestrategie	blz.10
Bijlage 1: Stakeholdersanalyse	

Hoofdstuk 1: Het onderwerp

In Kloosterveen onderzoekt de gemeente samen met de inwoners welke stappen er gezet kunnen worden om woningen zonder aardgas te verwarmen. We zijn en gaan met inwoners in gesprek over:

- Wat voor inwoners de achterliggende motivatie is om hun huis wel of niet zonder aardgas te verwarmen.
- Hoe de gemeente inwoners kan helpen om stappen te nemen richting het verwarmen van hun woning zonder aardgas.
- Welke mogelijke (technische) opties er zijn voor het verwarmen van de huizen in Kloosterveen zonder aardgas.
- Welke kosten en besparingen duurzaam verwarmen voor de inwoners met zich meebrengen. En welke mogelijkheden voor subsidie er zijn.
- Welke voor- en nadelen de verschillende opties voor het verwarmen van huizen zonder aardgas met zich mee brengen.
- Wanneer welke stappen om te komen tot een Wijkuitvoeringsplan genomen worden.
- Hoe de inwoners van de wijk mee kunnen denken over en meewerken aan de plannen.
- Mogelijke koppelkansen die meegenomen kunnen worden in de overgang naar het duurzaam verwarmen van de woningen en welke perspectieven dit biedt.
- Hoe koplopers (mensen die al stappen willen zetten richting duurzaam verwarmen) van elkaar kunnen leren en hun kennis en ervaringen kunnen delen met de inwoners uit de wijk.

De gesprekken over bovenstaande punten geven input om te komen tot een uitgewerkt plan hoe we de wijk met duurzame warmte kunnen verwarmen. Inwoners moeten over de informatie kunnen beschikken om mee te doen en denken over de hierboven genoemde onderwerpen.

Hoofdstuk 2: Doel participatie & communicatie

Met participatie in het project Kloosterveen Duurzaam Warm willen we bereiken dat:

- Inwoners zich betrokken voelen bij de opgave en een bijdrage willen leveren aan de oplossing ervan.
- Inwoners maximaal ondersteund worden om aan de slag te gaan met het verwarmen van hun woning zonder aardgas en hierin zelf verantwoorde keuzes kunnen maken.
- Inwoners van elkaar kunnen leren en waar mogelijk elkaar kunnen enthousiasmeren om stappen te zetten.
- Inwoners mee kunnen denken over hoe de warmtetransitie in Kloosterveen vorm krijgt.
- We met elkaar (gemeente en inwoners) de oplossingen voor verwarmen zonder aardgas in beeld brengen en verbeteren voor de bewoners en de wijk als geheel.
- Er bewonersinitiatieven ontstaan van bewoners die aan de slag willen.
- We een beeld krijgen waarom mensen wel of niet aan de slag willen en/of kunnen met het verduurzamen van hun woning.
- We het draagvlak voor de warmtetransitie vergroten.

Met communicatie willen we bereiken dat:

- Inwoners weten dat zij zelf bepalen welke stappen ze wanneer willen zetten om hun huis zonder aardgas te verwarmen.
- Inwoners voor hun eigen situatie bepalen wat betaalbaar is.
- Inwoners zich bewust worden van de landelijke opgave die er ligt om uiteindelijk in 2050 alle huizen in Nederland zonder aardgas te verwarmen.
- Inwoners weten wat het project Kloosterveen Duurzaam Warm inhoudt en wat er speelt.
- Inwoners enthousiast zijn om zelf aan de slag te gaan met verduurzamen van hun woning en het besparen van energie.
- Inwoners van Kloosterveen beschikken over de basisinformatie om voor hun eigen situatie een bewuste keuze te kunnen maken over hoe hun huis zonder aardgas te verwarmen.
- We waar mogelijk zorgen die er zijn weg kunnen nemen.

Hoofdstuk 3: Kaders voor proces & inhoud

Een aantal kaders zijn leidend voor het proces en de inhoud van de participatie in het project Kloosterveen Duurzaam Warm.

Afgesproken met de inwoners in Kloosterveen

In het addendum hebben inwoners en gemeente onder andere afgesproken dat:

- de gemeente samen met inwoners onderzoekt wie voor 2030 wil en kan verduurzamen;
- woningeigenaren zelf bepalen welke stap zij nemen en wanneer;
- wie vrijwillig over wil stappen naar all-electric kan dit doen;
- we streven naar zo veel mogelijk aardgasvrije woningen, en dat in 2030 zal blijken hoeveel woningen daadwerkelijk aardgasvrij zijn;
- er geen verplichting is om woningen voor 2030 aardgasvrij te maken

Politiek Bestuurlijke kaders

- Klimaatverdrag van Parijs: hierin heeft Nederland afgesproken om de opwarming van de aarde tegen te gaan.
- Klimaatakkoord: in het klimaatakkoord is afgesproken om in 2050 alle huizen in Nederland te verwarmen zonder aardgas.
- Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst. Coalitieakkoord 2021 – 2025 – Regering.

Beleid gemeente Assen

- ‘Samen maken we Assen sterk’: Asser visie op inwonersparticipatie vastgesteld door de raad in mei 2021
- Transitievisie Warmte gemeente Assen: op 18 maart 2021 heeft de gemeenteraad de Transitievisie Warmte vastgesteld. Hierin staat hoe we samen met onze inwoners ervoor willen gaan zorgen dat in 2050 alle huizen in Assen aardgasvrij zijn en dat we willen beginnen in de wijken De Lariks en in Kloosterveen. Ter aanvulling op de Transitievisie Warmte is een addendum opgesteld. Deze is vastgesteld door de raad op 9 september 2021 en heeft dezelfde status als de Transitievisie Warmte. In geval van conflict met de Transitievisie Warmte is het addendum voor de wijk Kloosterveen leidend.

Hoofdstuk 4: Stakeholdersanalyse

In de wijk zijn verschillende stakeholders. Een stakeholder is een belanghebbende. Dat betekent dat het een persoon of organisatie is die invloed ondervindt of zelf invloed kan uitoefenen op een project. Voor het project Kloosterveen Duurzaam Warm hebben we een stakeholdersanalyse gemaakt, deze is te vinden in bijlage 1.

Dit participatie- en communicatieplan richt zich op de inwoners. Dat betekent dat het gaat om:

- Inwoners met een huurwoning
- Inwoners met een koopwoning
- Starters op de woningmarkt
- Inwoners die op korte termijn hun CV-ketel moeten vervangen
- Inwoners die mogelijk te maken hebben met energiearmoede
- Koplopers
- Technisch geschoolde inwoners
- Team Duurzaam Kloosterveen
- Meedenkgroep Techniek & Kosten
- Meedenkgroep Participatie & Communicatie

Deze stakeholdersanalyse is breder dan de groep inwoners waarvoor dit plan geschreven is. Voor een aantal groepen volgt een separaat participatiespoor. Denk hierbij aan ondernemers, organisaties voor zorg en welzijn en verhuurders.

Hoofdstuk 5: Invloed

De stakeholders zoals omschreven in bijlage 1 kunnen ingedeeld worden in onderstaand participatieschema. Verticaal kijk je naar de mate van invloed die de stakeholder heeft op het proces. Horizontaal plaats je de stakeholder bij het belang dat hij heeft bij het project.

Dit plan is geschreven voor en met de inwoners van Kloosterveen. Zij hebben een groot belang bij het project Kloosterveen Duurzaam. Omdat zij uiteindelijk zelf de keuze maken of en wanneer ze hun huis zonder aardgas verwarmen, hebben zij ook veel invloed op het project. Dat betekent dat inwoners nauw betrokken worden en dat we met elkaar samenwerken.

Invloed inwoners

De inwoners van Kloosterveen kunnen op verschillende manieren betrokken zijn bij het project:

	Meeweten = informereren	Meedenken = mening geven & kennis delen	Meewerken = betrekken inwoners bij het opstellen van het WUP	Meebepalen WUP = De gemeenteraad besluit over het Wijkuitvoeringsplan	Bepalen eigen huis = het nemen van beslissingen over je eigen huis
Inwoners met een huurwoning	X	X			
Inwoners met een koopwoning	X	X	X		x
Starters op de woningmarkt	X				
Inwoners die op korte termijn hun CV ketel moeten vervangen	X	X	X		x
Inwoners die mogelijk te maken hebben met energiearmoede	X	X	X		X
Koplopers	X	X	X		x
Technisch geschoolde inwoners	X	X	X		x

	Meeweten	Meedenken	Meewerken	Meebepalen WUP	Meebepalen eigen huis
Team Duurzaam Kloosterveen	X	X	X		x
Meedenkgroep Techniek en Kosten	X	X	X		x
Meedenkgroep Participatie & Communicatie	X	X	X		X
College B&W				X	
Gemeenteraad				X	

Meebepalen

Binnen meebepalen onderscheiden we twee categorieën: eigen woning en wijkuitvoeringsplan.

Eigen woning

Inwoners bepalen zelf of en wanneer zij stappen nemen om hun huis zonder aardgas te verwarmen. Dit zoals afgesproken in het addendum:

- De woningeigenaar bepaalt wat betaalbaar is.
- De woningeigenaar bepaalt welke stap hij of zij neemt en wanneer er stappen worden gezet.
- De woningeigenaar bepaalt of en hoe verduurzaming gefinancierd wordt, het is niet verplicht een lening aan te gaan
- Er is geen verplichting om woningen voor 2030 aardgas vrij te maken.
- De woningeigenaar wordt niet gedwongen om de woning aardgasvrij te maken

Wijkuitvoeringsplan (WUP)

Het vertrekpunt van het Wijkuitvoeringsplan is het Klimaatakkoord. Vanuit het Klimaatakkoord hebben alle gemeenten in Nederland een Transitievisie Warmte opgesteld. Vanuit de Transitievisie worden er voor de wijken wijkuitvoeringsplannen opgesteld. De gemeenten hebben hierin de regierol. De gemeenteraad stelt als democratisch orgaan de kaders en plannen vast. Bij het nemen van dergelijke besluiten nemen zij de mening en inbreng van inwoners mee.

Hoofdstuk 6: Verantwoordelijkheden

Gemeente Assen is de initiatiefnemer van de Transitievisie Warmte. De gemeente Assen is verantwoordelijk voor het betrekken van de inwoners van Kloosterveen bij de plannen, dat betekent dat de gemeente de participatie regelt. Dit doet zij in overleg en afstemming met de meedenkgroep Participatie en Communicatie.

Het uiteindelijke besluit over het Wijkuitvoeringsplan wordt genomen door de gemeenteraad van Assen. Dit nadat het college van Burgemeester en Wethouder heeft ingestemd met de plannen.

Hoofdstuk 7: Mijlpalen 2022

Voor 2022 hebben we de volgende mijlpalen benoemd:

- Begin 2022: Onderzoekresultaten eerste stap binnen de verdiepingsfase (Techniek & Kosten)
- Voorjaar 2022: Oplevering Participatie & Communicatieplan
- Midden 2022: Resultaten verdiepingsfase, start schrijven wijkuitvoeringsplan
- Eind 2022: Oplevering Wijkuitvoeringsplan

Hoofdstuk 8: Participatiestrategie

Het komende jaar willen we samen met inwoners kijken hoe we het advies over het verwarmen van de woningen zonder aardgas kunnen organiseren. Het gaat dan onder andere over de financiële opties, technische opties, garantie en het nemen van geen spijt maatregelen (no regret spoor). We willen ook onderzoeken welke drijfveren er onder inwoners zijn om juist wel of juist niet aan de slag te gaan met het verduurzamen van de woning

De uitgangspunten voor de participatiestrategie zijn:

- We willen transparant en vanuit vertrouwen, samenwerken met stakeholders en bewoners aan de warmtetransitie in Kloosterveen.
- We willen inwoners nauw betrekken bij het project Kloosterveen Duurzaam Warm.
- We zetten wanneer mogelijk in op persoonlijk contact en zoeken de inwoners op daar waar ze zijn of vaak komen.
- We willen zichtbaar zijn in de wijk.
- We sluiten met de participatie activiteiten aan bij 'natuurlijke' momenten.
- We bieden een mix aan middelen om mee te kunnen doen, dat betekent dat we inzetten op zowel fysiek, digitaal en wanneer gewenst op papier. Rekening houdend met de coronamaatregelen op dat moment. De mix maakt dat er voor iedereen een mogelijkheid is om mee te doen.
- We streven ernaar dat iedereen gehoord wordt.

Middelen

Digitaal participatieplatform, doel: informatie ophalen

De gemeente Assen is bezig met het realiseren van een digitaal participatieplatform. Dit zou onder andere geschikt zijn voor de koplopersgroep, maar mogelijk ook voor andere toepassingen. Het kan een plek worden waar mensen ervaringen en kennis over het verduurzamen van hun huis kunnen delen. Via het platform kunnen we inwoners ook vragen stellen, of enquêtes voor leggen. Via deze manier kunnen we informatie ophalen over wat inwoners nodig hebben om voor hun eigen situatie een keuze te maken, wat hen drijft en ook aan welke vormen van advies ze behoefte hebben.

Enquête, doel: inwoners denken mee

In de meedenkgroepen zitten inwoners die al betrokken zijn bij het onderwerp. Het is de uitdaging om de overige inwoners ook te activeren en hun te vragen naar hun ideeën. Een van de middelen hiervoor is het verspreiden van een enquête. Door middel van een enquête zouden we inwoners bijvoorbeeld over een aantal punten uit het participatie- en communicatieplan kunnen bevragen maar ook wat mensen belangrijk vinden in het verwarmen van hun woning. Idee is om dit te koppelen met het aanwezig zijn in de wijk (keet, op het plein). Voor we de enquête verspreiden stemmen we deze af met de meedenkgroep Participatie & Communicatie.

Informatieavonden, doel: informeren en meedenken

Tijdens informatieavonden praten we inwoners bij over de stand van zaken er is de gelegenheid om mee te denken.

Meedenkgroepen, doel: inwoners denken en werken mee

Na vaststelling van de Transitievisie Warmte is er een 'meedenkgroep' van betrokken inwoners ontstaan. Het addendum is in deze groep besproken. Eind september is de meedenkgroep bij elkaar geweest. In deze bijeenkomst bleek dat er verschillende onderwerpen zijn, waarover men wil meedenken. Hieruit zijn drie groepen ontstaan; de meedenkgroep participatie & communicatie, de meedenkgroep techniek & kosten en de koplopersgroep. In totaal zijn nu ongeveer 80 inwoners betrokken bij deze groepen.

De meedenkgroep Participatie en Communicatie levert input voor het plan hoe de wijk te betrekken. De meedenkgroep bestaat uit inwoners die al betrokken zijn bij het onderwerp. Het is de uitdaging om de overige inwoners ook te activeren. De meedenkgroep blijft gedurende de verdiepingsfase meedenken over de participatie. Dat betekent dat ze ideeën inbrengen voor de inzet van middelen, maar ook dat ze mee kijken met hoe de participatie verloopt en welke middelen ingezet worden.

De meedenkgroep Techniek en Kosten denkt mee over de technische oplossingen hoe de woningen in Kloosterveen zonder aardgas te verwarmen. Hiervoor is samen met een begeleidingsgroep van inwoners uit de wijk een technisch expert aangetrokken.

Naast deze twee meedenkgroepen is er een groep met koplopers gevormd. Deze groep bestaat uit inwoners die nu al stappen willen zetten naar het verwarmen van hun woning zonder aardgas. Doel van de groep is om kennis en informatie uit te wisselen en te leren welke ondersteuning inwoners kan helpen. Gedurende het project ontstaan er mogelijk meer meedenkgroepen.

Deze strategie en middelen vormen de basis voor de participatie. De exacte planning wordt uitgewerkt in een participatie- en communicatiekalender.

Hoofdstuk 9: Communicatiestrategie

Met communicatie willen we inwoners zowel informeren over het waarom van het project Duurzaam Kloosterveen, als ook over de mogelijkheden die er zijn om aan de slag te gaan. Met communicatie richten we ons daarom op het informeren en enthousiasmeren van de inwoners.

Uitgangspunten voor communicatiestrategie:

- We communiceren duidelijk en transparant.
- Inwoners nemen elkaar mee in het project (te starten bij de koplopers).
- We bieden een mix van communicatiemiddelen; zowel op papier als digitaal zodat iedereen de mogelijkheid heeft om goed geïnformeerd te zijn.
- Informatie moet toegankelijk zijn.
- Het streven naar het taalniveau van teksten is B1 maar maximaal B2.
- We willen zichtbaar zijn in de wijk en zoeken de inwoners op.

Boodschap:

We zijn op weg naar een duurzaam Assen. De komende jaren starten we met de voorbereiding om stap voor stap alle wijken en dorpen in de gemeente Assen zonder aardgas te verwarmen. We beginnen daarmee onder andere in de wijk Kloosterveen. Samen met u willen we kijken welke stappen we daarvoor kunnen zetten. Het draait om u als inwoner, dus betrekken we u zo veel mogelijk.

Middelen:

Kennis- en verdiepingssessies, doel: kennis delen en zorgen wegnemen

We organiseren kennissessies voor de basiskennis en verdiepingssessies. Iedereen is vrij om te kiezen welke sessies voor hem of haar interessant zijn. Onderwerpen van gesprek zijn:

Kennissessie:

- mogelijke technieken/oplossingen
- (on)mogelijkheden van verduurzamen/aardgasvrij verwarmen
- waar moet je op letten bij verduurzamen/aardgasvrij verwarmen
- welke stappen kun je nu al zetten

Verdiepingssessie:

- mogelijke oplossingen voor verschillende locaties
- welke oplossingen zijn geschikt voor woningen in Kloosterveen (en welke niet)
- welke oplossingen gaan we nader onderzoeken

Fysieke & digitale inloopmomenten, doel: in gesprek met inwoners

Wanneer de coronamaatregelen het toe laten willen we tweemaal per maand fysiek in de wijk aanwezig zijn om in gesprek te gaan met inwoners. Dit doen we vanuit MFA Kloosterveen. Daarnaast starten we met een digitale inloop.

Met een keet de wijk in/aanwezig tijdens de markt / aanwezig op het plein, doel: in gesprek met inwoners

We willen in 2022 een aantal keren aanwezig zijn op plekken in Kloosterveen waar mensen vaak komen (bijvoorbeeld het Winkelcentrum). Of op plekken waar mensen zijn (bijvoorbeeld het sportveld). Doel hiervan is om in gesprek te gaan en inwoners de mogelijkheid geven om input te geven voor bijvoorbeeld het Wijkuitvoeringsplan. We richten hiervoor een keet of marktkraam in.

Digitale nieuwsbrief elke 6 tot 8 weken, doel: informeren over de laatste stand van zaken van het project
Iedere zes tot acht weken versturen we een digitale nieuwsbrief naar mensen die hebben aangegeven deze te willen ontvangen.

Papieren nieuwsbrief per kwartaal, doel: informeren over het project, enthousiasmeren om zelf aan de slag te gaan
Iedere drie tot vier maanden verspreiden we een papieren nieuwsbrief huis aan huis.

Zichtbaarheid in de wijk, doel: aandacht vragen voor het project
Op een aantal plekken in de wijk waar veel mensen komen willen we zichtbaar zijn. Bijvoorbeeld op het sportveld, mogelijk op rotondes.

Open huizen route in Kloosterveen, doel: informeren op individueel niveau
Een aantal mensen in de wijk heeft al mooie stappen gezet richting het verwarmen van hun huis zonder aardgas. Tijdens een open huizen route kunnen inwoners bij elkaar op bezoek om te kijken hoe dat er uit ziet en hoe het bevalt. Inwoners kunnen met elkaar kennis delen en antwoord krijgen op vragen. Zo nemen inwoners elkaar ook mee in het project.

Filmpjes & artikel van de koplopers, doel: informeren over de mogelijkheden en enthousiasmeren
Inwoners kunnen elkaar ook motiveren om aan de slag te gaan met verduurzaming. We doen dit door een aantal inwoners in de wijk te filmen en een artikel te schrijven in de nieuwsbrief. Dit geeft het project een gezicht en biedt inwoners de gelegenheid om ook met elkaar in gesprek te gaan.

Straatpraatvideo's, doel: inwoners enthousiasmeren om aan de slag te gaan met verduurzaming
In een verder stadium van het project is er de mogelijkheid om straatpraatvideo's te maken. Dit is een beetje vergelijkbaar met de babbelbox van Man Bijt Hond. We stellen inwoners op straat de vraag, wat houdt jou bezig als het gaat om het verduurzamen van je woning? Ben je al bezig? Zo laten we zien wat de mogelijkheden zijn.

Website www.assen.nl/kloosterveenduurzaamwarm, doel: informeren
De website is een verzamelplaats voor alle informatie. Hier vinden inwoners achtergrondinformatie over het project, krijgen ze antwoord op veel gestelde vragen en bieden we handvatten om zelf aan de slag te gaan.

Berichten van de Brink, doel: informeren, inwoners wijzen op activiteiten of nieuwsbrief in Kloosterveen
Iedere dinsdag publiceert de gemeente Assen in de Asser Courant de Berichten van de Brink. Dit is een pagina waarop informatie van de gemeente te vinden is. De pagina kan ook gebruikt worden voor informatie over Kloosterveen

Social Media, doel: informeren / berichten delen
Staat nog open: wel of geen facebookpagina? Een facebookpagina voor het project waarop mensen niet kunnen reageren past niet binnen het beleid van de gemeente (dialoog aangaan). We kunnen vanuit de facebook pagina wel gericht posts inzetten op Kloosterveen. Deze komen dan alleen op de tijdlijn van inwoners uit Kloosterveen.

Deze strategie en middelen vormen de basis voor de communicatie. De exacte planning en inzet van de middelen wordt uitgewerkt in een participatie- en communicatiekalender.

Bijlage 1: Stakeholdersanalyse

Stakeholder	Belang	Grootte belang Schaal 1-3 (klein – midden – groot)	Invloed Schaal 1-3 (niet machtig – redelijk – machtig)
Inwoners			
Inwoners met een huurwoning	Krijgen mogelijk te maken met aanpassingen van hun huidige huurwoning / betaalbare energie	3	2
Inwoners met een koopwoning	Het betreft het verduurzamen van hun eigen woning / willen graag betaalbare energie	3	3
Starters op de woningmarkt	Willen graag een woning kopen of hebben net een woning gekocht en komen te staan voor het verduurzamen ervan / willen graag betaalbare energie	3	2
Inwoners die op korte termijn CV ketel moeten vervangen	Denken op dit moment na over wat te doen met de huidige CV ketel / voorkomen desinvestering	3	2
Koplopers	Willen stappen zetten en leren van de ervaring van anderen.	3	3
Technisch deskundigen	Willen meedenken over de technische oplossing	3	2
Team Duurzaam Kloosterveen	Het behartigen van de belangen van de wijkbewoners.	3	3
Meedengroep Techniek en Kosten	Denkt mee over de technische oplossingen en de financiering ervan.	3	3
Meedengroep Participatie & Communicatie	Denkt mee over hoe de wijk te betrekken bij de totstandkoming van het wijkuitvoeringsplan.	3	3
Verenigingen / stichtingen / organisaties			
Sportverenigingen	Betaalbare energie	2	1
Geloofgemeenschappen	Hebben een eigen gebouw dat verwarmd moet worden en is een plek waar mensen elkaar ontmoeten	2	2
Wonen			

Makelaars	Willen graag woningen verkopen / Willen potentiële kopers goed informeren.	2	2
Woningcoöperatie Woonconcept	Is eigenaar van woningen in Kloosterveen en besluit over het wel of niet verduurzamen daarvan.	3	3
Woningcoöperatie Actium	Is eigenaar van woningen in Kloosterveen en besluit over het wel of niet verduurzamen daarvan.	3	3
Particuliere verhuurders	Hebben een aantal woningen in de verhuur in de wijk Kloosterveen en besluiten over het wel of niet verduurzamen ervan.	3	3
Gemeente Assen	Is eigenaar van een aantal huizen en gebouwen in de wijk Kloosterveen en besluit over het wel of niet verduurzamen daarvan.	3	3
Verenigingen van Eigenaren	Vertegenwoordigen het belang van hun bewoners in het appartementencomplex.	3	3
Ondernemers: dit vullen we in nadat er contact is geweest met ondernemers.			
Ondernemers in Kloosterveste (detailhandel)		?	?
Ondernemers overig		?	?
Installatiebedrijven		?	?
Onderwijs			
Schoolstichting huur		3	2
Gemeente Assen		3	3
Zorg & Welzijn: dit vullen we in nadat er contact is geweest met deze organisaties			
Maatschappelijke organisaties		?	?
Mijn Buurt Assen / Vaart Welzijn		?	?
Zorginstellingen (Van Boeijen, Arcadis)		?	?

Bestuur			
College van B&W	Besluit om het wijkuitvoeringsplan voor te leggen aan de raad / belang energietransitie & duurzame energie	3	3
Gemeenteraad	Gemeenteraad neemt het uiteindelijke besluit over het wijkuitvoeringsplan.	3	3
Overig			
Boorlocatie NAM	Voorkomen van problemen bodemenergie en gaswinning	?	?
Enexis	Betrouwbare levering van elektriciteit en gas borgen. Efficiënte inzet van middelen.	3	3
Drents Energieloket		2	2
Watermaatschappij Drenthe	Voorkomen problemen bodemenergie en waterkwaliteit	2	2
Intern			
Projectteam Kloosterveen Duurzaam Warm		3	3
Programmamanager Energietransitie		3	3